

Sygn. akt III AUa 459/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajązkowski

Sędziowie: SSA Mirosław Godlewski (spr.)

del. SSO Anna Rodak

Protokolant: st. sekr. sąd. Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 listopada 2015 r. w Ł.

sprawy **L. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o waloryzację emerytury

na skutek apelacji L. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 21 stycznia 2015 r. sygn. akt V U 3027/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 459/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 4 marca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. dokonał od 1 marca 2014 roku, waloryzacji emerytury pobieranej przez wnioskodawcę L. S..

W odwołaniu L. S. kwestionował wysokość kwoty emerytury ustalonej na dzień 28 lutego 2014 roku, która następnie została zwaloryzowana. Zdaniem skarżącego emerytura po waloryzacji powinna wynosić 2.679,74 złotych netto. Wskazując na powyższe ubezpieczony wniósł ponadto o wyrównanie emerytury poczynając od dnia 1 marca 2014 roku przy uwzględnieniu faktu, że jej wysokość ustalona została nieprawidłowo.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z 21 stycznia 2015 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołanie.

Wydając przedmiotowy wyrok, sąd pierwszej instancji przyjął za podstawę rozstrzygnięcia następujące ustalenia faktyczne.

L. S., urodzony (...), złożył 18 marca 1997 roku wniosek o przyznanie emerytury. Decyzją z 24 marca 1997 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w T. M.. przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od 1 maja 1997 roku. Do obliczenia

wysokości emerytury ZUS przyjął wynagrodzenie z 8 lat kalendarzowych tj. lat 1980-1987. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 108,22 %, a wysokość emerytury 727,14 złotych.

Decyzją z 12 listopada 2003 roku ZUS dokonał przeliczenia emerytury wnioskodawcy od 1 listopada 2003 roku w oparciu o wynagrodzenia z 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wyliczony z tych lat wskaźnik podstawy wymiaru wyniósł 119,97%. Odwołanie wnioskodawcy od powyższej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. z 17 listopada 2004 roku w sprawie VU 154/04. Apelację wnioskodawcy od powyższego wyroku oddalił Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 15 września 2005 roku. Waloryzacja emerytury była dokonywana w kolejnych latach w 2002 roku o wskaźnik 105,5%, w 2003 roku o wskaźnik 103,7% i w 2004 roku o wskaźnik 101,8 %.

Decyzją z 3 marca 2006 roku ZUS dokonał z urzędu waloryzacji emerytury otrzymywanej przez wnioskodawcę począwszy od 1 marca 2006 roku. Jako wskaźnik waloryzacji przyjęto wtedy 106,20 %. Wyrokiem z 12 czerwca 2007 roku, wydanym w sprawie VU 938/06, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. oddalił odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji. Apelację wnioskodawcy od powyższego wyroku oddalił Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z 4 września 2008 roku.

Decyzją z 4 marca 2008 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w T. M.. ponownie ustalił wysokość emerytury wnioskodawcy. Ponowne ustalenie polegało na obliczeniu emerytury od kwoty bazowej podwyższonej do 100% przeciętnego wynagrodzenia, przyjętego do obliczenia wysokości tego świadczenia. Wyrokiem z 20 listopada 2008 roku, wydanym w sprawie VU 957/08, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. oddalił odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji. Apelację wnioskodawcy od powyższego wyroku oddalił Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z 30 czerwca 2009 roku.

Decyzją z dnia 1 marca 2009 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w T. M.. dokonał ponownej waloryzacji emerytury wnioskodawcy. Wyrokiem z dnia 11 lutego 2010 roku, wydanym w sprawie VU 839/09, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. oddalił odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji. Apelację wnioskodawcy od powyższego wyroku oddalił Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 24 września 2010 roku.

Decyzją z dnia 2 marca 2010 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych ZUS dokonał ponownej waloryzacji emerytury wnioskodawcy. Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2010 roku, wydanym w sprawie VU 410/10, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. oddalił odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji. Apelację wnioskodawcy od powyższego wyroku oddalił Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 21 grudnia 2010 roku.

Decyzją z dnia 3 marca 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w T. M.. dokonał ponownej waloryzacji emerytury wnioskodawcy. Wyrokiem z dnia 26 maja 2011 roku, wydanym w sprawie VU 409/11, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. oddalił odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji. Apelację wnioskodawcy od powyższego wyroku oddalił Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 8 grudnia 2011 roku.

Decyzją z dnia 5 marca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w T. M.. dokonał waloryzacji przysługującej wnioskodawcy emerytury. Wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono poprzez dodanie do kwoty świadczenia przysługującego na dzień 29 lutego 2012 roku, tj. 1.681,72 złotych kwoty waloryzacji, tj. 71 złotych. Emerytura po waloryzacji od 1 marca 2012 roku wyniosła 1.752,72,61 złotych. Ponadto w decyzji wskazano, że od 1 marca 2012 roku zaliczka na podatek odprowadzana do urzędu skarbowego wynosi 133 złote, składka na ubezpieczenie zdrowotne – 157,74 złote, w tym odliczana od podatku – 135,84 złote, a podstawa wymiaru emerytury od 1 marca 2012 roku wynosi 2.519,16 złotych. Wyrokiem z dnia 25 lutego 2013 roku, wydanym w sprawie VU 435/12, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. oddalił odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji. Apelację wnioskodawcy od powyższego wyroku oddalił Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 29 stycznia 2014 roku.

Decyzją z dnia 5 marca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. dokonał waloryzacji przysługującej wnioskodawcy L. S. emerytury od dnia 1 marca 2013 roku. Wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono poprzez pomnożenie kwoty świadczenia wnioskodawcy ustalonego na dzień 28 lutego 2013 roku tj. 1.752,72

złotych, poprzez wskaźnik waloryzacji wynoszący w 2013 roku 104%. Emerytura wnioskodawcy po waloryzacji wyniosła 1822,83 złotych. Wyrokiem z dnia 8 października 2013 roku, wydanym w sprawie VU 738/13, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. oddalił odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji. Apelację wnioskodawcy od powyższego wyroku oddalił Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 29 stycznia 2014 roku. Wnioskodawca złożył apelację od powyższego wyroku, która nie została jeszcze rozpoznana przez Sąd Apelacyjny w Łodzi.

W świetle tak poczynionych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że odwołanie L. S. nie zasługuje na uwzględnienie.

Czyniąc rozważania prawne Sąd Okręgowy w Łodzi przywołał treść art. 88 i 89 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych statuujące uprawnienie ubezpieczonego do corocznej waloryzacji emerytur i rent, definiujące wskaźnik waloryzacji i określające sposoby wyliczania waloryzacji.

Mając na uwadze treść przywołanych przepisów Sąd Okręgowy uznał, iż organ rentowy w sposób prawidłowy dokonał waloryzacji przysługującego wnioskodawcy świadczenia. Wysokość zwaloryzowanej emerytury została ustalona według obowiązujących przepisów prawa, na podstawie prawidłowego wskaźnika waloryzacji. Jak wynika z komunikatu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 lutego 2014 roku w sprawie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w 2014 roku (M. P. z 2014r., poz. 150) wskaźnik waloryzacji wynosi 101,6 % i taki też wskaźnik został zastosowany przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji. Nadto, wskaźnik ten, stosownie do powołanych wyżej przepisów, został pomnożony przez kwotę świadczenia ustalonego na ostatni dzień 28 lutego 2014 roku, tj. 1.822,83 złotych.

W ocenie Sądu pierwszej instancji brak jest podstaw, aby zakwestionować dokonane przez ZUS w zaskarżonej decyzji wyliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki na podatek dochodowy. Wyliczenia te zostały dokonane prawidłowo w oparciu o art. 79 ust. 1 i art. 95 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz art. 27b ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. W świetle powyższego przepisu, należało uznać, że organ rentowy w sposób prawidłowy dokonał waloryzacji przysługującej wnioskodawcy emerytury. W ocenie Sądu Okręgowego do zakwestionowania zaskarżonej decyzji nie mogły również prowadzić zarzuty podniesione przez wnioskodawcę a wynikające z niezrozumienia pojęć i sposobu wyliczania emerytur, pomimo iż, były one już wielokrotnie przedmiotem wyjaśnień i interpretacji tak organu rentowego, jak i Sądu. Przedstawione przez odwołującego wyliczenia są w ocenie Sądu wyrazem przyjętej przez niego, własnej koncepcji sposobu ustalania wysokości świadczeń emerytalnych, która nie znajduje żadnego potwierdzenia w obowiązujących przepisach prawa.

Odnosząc się do podniesionych przez skarżącego zarzutów dotyczących sposobu obliczania wysokości emerytury Sąd Okręgowy wskazał, że zaskarżona w niniejszej sprawie decyzja dotyczy waloryzacji emerytury. Nie powinno natomiast budzić wątpliwości, iż w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, to treść zaskarżonej decyzji wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania (por. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 maja 1999 roku, II UZ 52/99, OSNP 2000/15/601). Mając na uwadze powyższe Sąd pierwszej instancji nie uwzględnił również wniosku skarżącego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego księgowego celem wyliczenia wysokości emerytury. Ponadto Sąd zauważył, iż wnioskodawca wielokrotnie odwoływał się od decyzji ZUS dotyczących ustalenia wysokości emerytury i waloryzacji emerytury. Odwołania te były oddalone przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. m.in. w sprawach: VU 154/04, VU 938/06, VU 957/08, VU 839/09, VU 410/10 oraz VU 409/11, VU 435/12 i VU 738/13.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 21 stycznia 2015 r. złożył ubezpieczony L. S. zaskarżając go w całości i zarzucając:

1) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że ubezpieczony w okresie od 12 listopada 2003 r. otrzymywał emeryturę w prawidłowej wysokości, tj. przy uwzględnieniu prawidłowej podstawy wymiaru świadczenia i w wyniku przeprowadzenia kolejnej waloryzacji – wypłacaną w prawidłowej wysokości;

2) naruszenie prawa materialnego, nie zastosowanie art 114 ust. 2 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, niewłaściwe zastosowanie art 88 pkt 3 i 89 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W uzasadnieniu apelacji, skarżący wskazał na własny sposób ustalania wysokości świadczenia emerytalnego i jego waloryzacji, podnosząc przy tym, że obliczenia poczynione przez organ rentowy jak i przez Sąd Okręgowy są wadliwe.

W świetle powyższego apelant wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i ustalenie prawidłowej wysokości jego emerytury oraz nakazanie organowi rentowemu wypłaty wyrównania na jego rzecz emerytury na kwotę 19.045,28 zł. Ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji. Ponadto skarżący wniósł o zobowiązanie ZUS w T. do wyliczenia należnej prawidłowej waloryzacji, którą od 12 listopada 2013 r. otrzymywał w zaniżonej wysokości wobec braku waloryzacji podstawy wymiaru świadczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, Sąd Okręgowy wydał bowiem trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całościach okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawnych. Ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy znajdują oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym, ustalenia te Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne.

Skarżący nie postawił w apelacji takich zarzutów, które pozwalałyby na podważenie poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych oraz dokonanej przez ten Sąd oceny prawnej zgromadzonych dowodów. Sąd I instancji właściwie, bowiem zgromadził materiał dowodowy, który następnie poprawnie ocenił.

Już na wstępie rozważań poczynionych na gruncie przedmiotowej sprawy podkreślić należy, na co słusznie uwagę zwrócił również Sąd Okręgowy, że zakres rozpoznania i orzeczenia (przedmiot sporu) w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznaczony jest w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu, a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego, określonego zakresem odwołania od tej decyzji. / por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., sygn. II UZ 52/99, opubl. OSNAPiUS rok 2000 nr 15, poz. 601; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2008 r. sygn. II UZ 4/08, opubl. OSNAPiUS rok 2009, Nr 11-12, poz. 163, str. 520). Przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia sądu w niniejszej sprawie, była zatem ocena zgodności z prawem – zarówno w aspekcie formalnym jak i materialnym - wydanej przez organ rentowy decyzji o waloryzacji świadczenia. Tym samym za bezzasadne i wykraczające poza zakres sporu, uznać należało podniesiony przez skarżącego zarzut naruszenia prawa procesowego poprzez błędne przyjęcie przez Sąd Okręgowy, iż otrzymywana przez niego w okresie od 12 listopada 2003 r. emerytura ustalona została w prawidłowej wysokości. Wskazana okoliczność, nie była przedmiotem zaskarżonej decyzji organu rentowego, a tym samym nie mogła być przedmiotem zainteresowania tak sądu pierwszej jak i drugiej instancji. Co więcej, na dzień wydawania wyroku przez sąd drugiej instancji było już prawomocnie zakończone postępowanie w przedmiocie odwołania od decyzji z dnia 5 marca 2013 roku dotyczącej waloryzacji przedmiotowej emerytury w roku 2013, w ramach którego również była kwestionowana wysokość świadczenia podawanego waloryzacji. Odwołanie zostało prawomocnie oddalone. W świetle powyższego, przy uwzględnieniu tak wyroku wydanego dnia 25 września 2014 roku w sprawie III AUa 2273/13 Sądu Apelacyjnego w Łodzi jak i treści przepisu art.365 i art.366 k.p.c., brak było podstaw do przyjęcia jako podstawy waloryzacji innej kwoty niż wysokość świadczenia pobieranego na koniec lutego 2014 roku.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przepisów prawa materialnego, już na wstępie zauważyć należy, iż unormowania art. 88-94 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przewidują coroczną (od 1 marca), cenowo-płacową waloryzację automatyczną emerytur i rent przyznanych przed terminem waloryzacji. Polega ona na pomnożeniu kwoty świadczenia oraz jego podstawy wymiaru (w wysokości przysługującej w ostatnim dniu lutego roku przeprowadzenia waloryzacji) przez wskaźnik waloryzacji. W stosunku do emerytur i rent pobieranych waloryzację przeprowadza się z urzędu (na bieżąco). W złożonej apelacji skarżący kwestionuje sposób wyliczenia waloryzacji, przedstawiając jednocześnie autorski sposób ich liczenia, który nie znajduje oparcia w obecnie obowiązujących przepisach, kwestionując jednocześnie wysokość ustalonej już poprzednio emerytury. W ocenie Sądu, organ rentowy prawidłowo

dokonał waloryzacji przysługującego ubezpieczonemu świadczenia. Wysokość zwaloryzowanej emerytury została ustalona według obowiązujących przepisów prawa, na podstawie prawidłowego wskaźnika waloryzacji. Jak wynika z komunikatu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 lutego 2014 r. (M. P. z 2014 r. poz. 150) wskaźnik waloryzacji wynosi aktualnie 101,60% i taki też wskaźnik został zastosowany przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji. Nadto, wskaźnik ten, stosownie do powołanych wyżej przepisów, został pomnożony przez kwotę świadczenia ustalonego na ostatni dzień lutego 2014 r. W świetle treści art. 88-89 ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy w sposób prawidłowy dokonał obliczenia świadczenia emerytalnego, co skutkuje koniecznością uznania złożonej apelacji za bezzasadną.

Sąd Apelacyjny zgodnie z przytoczonym na wstępie poglądem judykatury nie odniósł się w sposób bardziej szczegółowy do podnoszonych przez ubezpieczonego w treści złożonej apelacji twierdzeń i argumentów dotyczących wadliwego wyliczenia wysokości dotychczas przysługującej mu emerytury, jako nie dotyczących kwestii prawidłowości waloryzacji świadczenia dokonanej przez organ rentowy. Waloryzacja, co należy dobitnie podnieść, to czynność formalno-techniczna skutkująca wzrostem zwaloryzowanego świadczenia do kwoty równiej iloczynowi kwoty świadczenia oraz wskaźnika waloryzacji. W ramach prowadzonego procesu waloryzacji nie dochodzi do zmian w zakresie wysokości samego świadczenia w wysokości podawanej waloryzacji. Wobec powyższego, jak wskazano powyżej decyzja waloryzacyjna nie otwiera sporu co do wysokości świadczenia poddanego waloryzacji ale nie zamyka ona drogi i nie stoi na przeszkodzie w inicjowaniu postępowania dotyczącego ustalenia wysokości świadczenia, czego w istocie zdaje się żądać apelant a czym nie mógł zająć się w obecnym postępowaniu ani organ ani sądy rozpoznające odwołanie od decyzji waloryzacyjnej (patrz także - SA w S. wyrok z 10 lutego 2015 roku III AUa 511/14 /legalis/).

Mając na uwadze całość poczynionych na gruncie przedmiotowej sprawy rozważań Sąd Apelacyjny, podzielając argumentację Sądu I instancji, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

Przewodniczący: Sędziowie: